

РЕШЕНИЕ

№ 40392

гр. София, 03.12.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 86 състав, в
публично заседание на 27.11.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Златил Чолаков

при участието на секретаря Богданка Гешева, като разгледа дело номер **10604** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Образувано е по жалба на П. А. В. с ЕГН [ЕГН], с адрес [населено място], [жк], [жилищен адрес] срещу Акт за прихващане/възстановяване (АПВ) № 10-22221925085032-004-001/08.07.2025 г., издаден от В. Г., старши инспектор по приходите при ТД на НАП С., потвърден с Решение № 1104/10.09.2025 г. на директора на Дирекция ОДОП С..

Жалбоподателят, оспорва АПВ като материално незаконосъобразен. Поддържа, че не е уведомен за наличието на средствата по неговата сметка, тъй като по време на изтичане на давностния срок е бил на трудов договор и не му е било необходимо да извършва проверки по своята данъчно-осигурителна сметка. Твърди, че отказът на НАП да извърши прихващане противоречи на принципа на добросъвестността, заложен в чл. 8 от АПК и на принципа на защита на оправданите очаквания на гражданите. Иска от съда да отмени Решението на Дирекция ОДОП, съответно оспорвания Акт за прихващане и възстановяване и да се задължи НАП да извърши възстановяване на сумата от 60,59 лв., заедно със законната лихва или да бъде извършено прихващане на тази сума за покриване на неплатени здравноосигурителни вноски на лицето за месеците май и юни 2025 г.. Жалбоподателят се явява лично в проведеното открито съдебно заседание, поддържа жалбата, излага мотиви по същество на спора, не претендира разноски.

Ответникът – директорът на Дирекция "ОДОП" при ЦУ на НАП, чрез процесуалния си представител, оспорва жалбата. Не се явява в проведеното открито съдебно заседание, с писмени бележки претендира да му бъдат присъдени разноски като юрисконсултско възнаграждение в размер на 400 лв.

По допустимостта на оспорването съдът се е произнесъл с определение от 14.11.2025 г. по делото, което продължава да поддържа. Жалбата е подадена в срок, от надлежна страна с нужната

процесуална легитимация. Спорът е местно подсъден на този съд на основание чл. 156, ал. 1 от ДОПК с оглед постоянния адрес на жалбоподателя. До приключването на делото не се установиха отрицателни процесуални предпоставки за решаването му по същество.

Воден от горното и на основание чл. 160, ал. 2 от ДОПК, след като прецени събраните по делото доказателства и обсъди доводите и възраженията на страните, съдът приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Във връзка с подадено искане за прихващане или възстановяване, вх. №54-2219-1055#4/01.07.2025 г. по регистъра па ТД на НАП С., е инициирана проверка.

С Резолюция за извършване на проверка №22221925085032-ОРП-001 от 01.07.2025 г., издадена от Т. Г. М., на длъжност главен инспектор по приходите при ТД на НАП С., е възложено извършването на проверка на П. А. В. за периода от 10.02.2010 г. до 14.01.2011 г. във връзка с подадено искане по реда на чл. 129, ал. 5. т. 1 от ДОПК за възстановяване на недължимо платени и събрани суми за данъци и лихви.

При извършената проверка на данъчно-осигурителната сметка на П. А. В. служителите на НАП установяват, че там фигурира неразпределена сума в размер на 60,59 лв., налична в подсметка „Банка“, която е формирана от надвнесени плащания на следните дати:

- на 10.02.2010 г. са постъпили 58.15 лв.;
- на 07.07.2010 г. са постъпили 0.13 лв. и
- на 14.01.2011 г. са постъпили 2,31 лв.

В резултат на проверката е постановен сега оспорвания АПВ № П-22221925085032-004-001/08.07.2025 г., издаден от В. Т. Г., на длъжност старши инспектор по приходите при ТД на НАП С.. С оспорвания акт е отказано възстановяване на надвнесената сума по данъчно-осигурителната сметка, поради изтичане на срока по чл. 129, ал. 1 от ДОПК.

Против така издадения АПВ е подадена жалба на 10.07.2025 г. по реда на чл. 152 във вр. с чл. 129, ал. 7 от ДОПК до директора на Дирекция "ОДОП" - С.. С жалбата не се оспорва правния извод на ст. инспектор по приходите, че петгодишната погасителна давност по чл. 129, ал. 1 от ДОПК е изтекла. А се сочи, че в този срок лицето не е уведомено или информирано по какъвто и да е начин за наличието на тези неразпределени средства от страна на НАП.

С решение № 1104/10.09.2025 г. на Е. П., в качеството ѝ на директор на Дирекция "ОДОП" – С., е потвърден обжалвания АПВ.

За да потвърди обжалвания АПВ, решаващият орган е приел, че срокът по чл. 129, ал. 1 от ДОПК за подаване на искане за прихващане или възстановяване е преклузивен и след като недължимо платената сума е внесена през 2010 и 2011 г., то петгодишния преклузивен срок вече е изтекъл, тъй като искането за възстановяване е направено през 2025 г..

Отделно е посочено, че самото вземане, предмет на преклудираното искане, е погасено по давност, тъй като същото няма характер на публично вземане, а на частно такова и за него, поради липса на специална уредба в ДОПК, е приложим реда по чл. 110 от ЗЗД.

Въз основа на горната фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

АПВ е издаден от компетентен орган по приходите по чл. 129 от ДОПК, а именно от служител при компетентната ТД на НАП – С. по арг. от чл. 8, ал. 1, т. 1 от ДОПК, заемащ длъжност "старши инспектор по приходите" по см. на чл. 7, ал. 1, т. 4 от ЗНАП.

АПВ е в изискуемата от закона писмена форма и е мотивиран, посочени са фактическите и правните основания за издаването му. Не се установява при издаването на акта да са били нарушени административнопроизводствените правила.

По отношение оспорената материална законосъобразност на АПВ, съдът намира, че жалбата е неоснователна.

Постоянна и непротиворечива е съдебната практика, че вземанията на лицата за недължимо платени публични задължения са частни вземания и доколкото в специалния закон (ДОПК) или в друг закон не е регламентирана погасителната давност, се прилага 5 – годишната погасителна давност по чл. 110 ЗЗД. Според чл. 114, ал. 1 ЗЗД този давностен срок започва да тече от деня, в който вземането е станало изискуемо.

Съобразявайки се с посочената практика и определяйки недължимо платените на 10.02.2010 г., 07.07.2010 г. и на 14.01.2011 г. суми в общ размер на 60,59 лв. по данъчно-осигурителната сметка на жалбоподателя като негово частно вземане, както органът по приходите, издал процесния АПВ, така и решаващият орган по решение № 1104/10.09.2025 г., правилно са изпълнили закона като са приели, че съгласно чл. 114, ал. 1 ЗЗД давностният срок спрямо недължимо платеното започва да тече от деня, в който вземането е станало изискуемо, а именно от деня на плащането.

Плащанията през 2010 и 2011 г. се явяват получени без основание от страна на държавата към момента на плащане. В този смисъл, считано от датите на плащане, както плащането се превръща по отношение на държавата в неоснователно обогатяване по см. на чл. 55, ал. 1, предл. 1 от ЗЗД, така възниква правото и задължението на този, който е платил нещо без основание, да иска от длъжника си да получи така платеното. По въпроса кой е началният момент на погасителната давност за връщане на даденото по см. на чл. 55, ал. 1, предл. 1 от ЗЗД е налице задължителна практика, обективирана в т. 7 на ППВС № 1/1979 г., според която искът за плащане без правно основание по чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД се погасява в петгодишен срок, който започва да тече от момента, в който длъжникът получи нещо без основание. Тази практика е потвърдена и при постановяване на Тълкувателно решение № 5 от 21.11.2019 г. на ОСГТК на ВКС по т. дело № 5/2017 г., като се приема, че задължението за връщане на даденото при начална липса на основание "... възниква от момента на получаване на недължимото и от този момент става изискуемо, както е изяснено и в т. 7 ППВС № 1/1979 г. Началото на изискуемостта е начало и на погасителната давност, на осн чл. 114, ал. 1 ЗЗД...".

От изложеното следва извод, че частното вземане на П. А. В. в размер общо на 60,59 лв. е изискуемо, считано от момента на получаване на недължимото от страна на държавата, респ. че давностният срок по чл. 110 ЗЗД е изтекъл към 2015-та и съответно 2016-та г. (за сумата от 2,31 лв.), поради което искането за възстановяване на процесната сума, като подадено едва през 2025 г., се явява относимо към погасено вече по давност право на частно вземане.

С оглед вече посоченото, че изискуемостта на вземането на П. В. е с начало 10.02.2010 г., 07.07.2010 г. и на 14.01.2011 г. по арг. от чл. 129, ал. 1, изр. второ от ДОПК, следва и извод за законосъобразност на мотивите на решаващия орган, изложени в негово решение № 1104/10.09.2025 г., относно просрочие при подаване на искането за възстановяване на процесната сума през 2025 г..

Съгласно чл. 129, ал. 1, изр. второ от ДОПК, искането за прихващане или възстановяване се разглежда, ако е подадено до изтичането на 5 години, считано от 1 януари на годината, следваща годината на възникване на основанието за възстановяване, освен ако в закон е предвидено друго.

Доколкото друго не е предвидено, а следващата година спрямо годината на възникване на основанието е 2011 и 2012 г., то петгодишният срок по чл. 129, ал. 1, изр. второ от ДОПК следва да се приеме за изтекъл към 31.12.2016 г. и 31.12.2017 г., респ. много преди подаване на искането през 2025 г..

При този изход на спора разноски следва да се присъдят в полза на ответника. Такива своевременно са претендирани от неговия пълномощник при условията на чл. 161, ал. 1 от ДОПК. Съгласно чл. 161, ал. 1, изр. трето от ДОПК, на администрацията вместо възнаграждение за адвокат се присъжда за всяка инстанция юрисконсултско възнаграждение в размера на

минималното възнаграждение за един адвокат. Размерите на минималните възнаграждения на адвокатите са уредени според националното ни право в Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения (Наредба). По аргумент от решение от 25.01.2024 г. на СЕС по дело С-438/22 г., съдът не може да приложи реда по чл. 161, ал. 1, изр. трето от ДОПК във вр. с Наредбата за определяне на дължимото юрисконсултско възнаграждение "в размера на минималното възнаграждение за един адвокат", тъй като Наредбата е определена от СЕС като национална правна уредба, приета в противоречие с чл. 101, § 1 от ДФЕС във вр. с чл. 4, § 3 от ДЕС, тъй като ограничава конкуренцията "с оглед на целта" си. В този смисъл чл. 8, ал. 1 от Наредбата е неприложим нормативен акт, респ. с оглед посоченото решение на СЕС всяко позоваване от страна на националния съд на Наредбата би било достатъчно съществено нарушение на ПЕС по см. на чл. 2в от ЗОДОВ, както и всяка претенция за нормативно дължим размер, обоснован с тази наредба, без основание и "с оглед на целта" си в противоречие с чл. 101, § 1 от ДФЕС във вр. с чл. 4, § 3 от ДЕС.

При така изложеното, съдът намира, че въпросът за реда за определяне на размера на дължимото юрисконсултско възнаграждение е неуреден по легитимен начин в ДОПК, поради което и на основание § 2 от ДР на ДОПК следва приложение да намери общото правило на чл. 143, ал. 3 от АПК, според което размерът на юрисконсултското възнаграждение следва да се определи съобразно отхвърлената част на жалбата на основание чл. 24, изр. второ от Наредбата за заплащането на правната помощ. В тази връзка и при отчитане цялостното отхвърляне на жалбата, участието на представителя на ответника, правната и фактическа сложност на делото, съдът определя юрисконсултско възнаграждение в размер на 200 лв., а не исканото в размер на 400 лв.

На основание чл. 129, ал. 7 вр. чл. 160, ал. 7 от ДОПК, поради това, че материалния интерес е в размер на 60,59 лева решението е окончателно.

Водим от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на П. А. В. с ЕГН [ЕГН] срещу Акт за прихващане/възстановяване (АПВ) № 10-22221925085032-004-001/08.07.2025 г., издаден от В. Г., старши инспектор по приходите при ТД на НАП С., потвърден с Решение № 1104/10.09.2025 г. на директора на Дирекция ОДОП С..
ОСЪЖДА П. А. В. с ЕГН [ЕГН] да заплати на Национална агенция за приходите сумата от 200 (двеста) лева като разноски по адм. дело № 10604/2025 г. по описа на Административен съд – С..
Решението е окончателно.

Съдия: